

BRANJE JE SKRB NAS VSEH

Otroka v njegovem raziskovanju pritegnejo slikanice, ki ga vabijo v še neodkriti svet črk in besed. Starši smo navdušeni, ko okorno povezujejo črko za črko in sestavijo besedo. Besedo, ki jo dobro razumejo, saj so jo poprej že velikokrat slišali iz ust svojih staršev. Z njihovim razvojem se odpirajo vedno večje skrivnosti, znanja, vedno znova se pojavljajo besede, ki jih ne poznajo. Kdo jim bo pomagal razumeti vso to zapleteno besedišče, ki jih spremlja skozi njihov razvoj?

Razvijanje bralne pismenosti se prične že v zgodnji dobi otroka. Za razumevanje besedila kot celote je izjemnega pomena besedišče, ki si ga lahko otrok pridobi predvsem z branjem. Izjemno pomembno je pridobivanje besednega zaklada v predšolskem obdobju in prvih razredih osnovne šole. Pomembno vlogo v tem obdobju imajo tudi starši, saj razvijajo razumevanje s pogovorom, poslušanjem, pripovedovanjem, z raziskovanjem besedila, s preprostim razlaganjem in pojasnjevanjem.

Zaradi slabe bralne pismenosti se v Sloveniji pojavljajo različni projekti, s katerimi želijo dvigniti raven pismenosti. Bralna pismenost ne pomeni le, da otrok zna pisati in brati. Je veliko več. Dobra bralna pismenost omogoča otroku neomejene možnosti razvoja. Je temelj kvalitetnega in uspešnega odnosa v svetu, v katerem živimo. Bralna pismenost pomeni, da posameznik prebrano tudi razume in ga uporabi za doseganje določenih namenov. S tem tudi razvija svoje znanje in zmožnosti ter sodelovanje v družbi.

Otroci v času šolanja spoznavajo različne oblike besedil, seznanijo se z njihovimi značilnostmi ter nameni. Vendar imajo težave, ko morajo to vedenje povezati z vsakdanjim življenjem in nadaljnjim osebnostnim razvojem. V preprostih navodilih ob različnih izdelkih spregledajo pomembne podatke. Vsak dan nas mediji zasipajo z informacijami in različnimi oglasi. Pojavljajo se izjemne težave, ko nam morajo otroci pripovedovati, kaj so prebrali v časopisu ali slišali po radiu. In vse to je del bralne pismenosti. V svojem poklicnem in družabnem življenju se bodo nenehno srečevali z besedili, pisanimi in govorenimi. Besedilo je osnovna oblika komunikacije, povezovanja, razumevanja in obenem vir znanja. Znanje pa je najpomembnejše.

Zato je razvijanje bralne pismenosti temeljna naloga nas vseh. Osnova razvijanja le-tega pa je besedilo. Besedilo, ki ga najdemo v slikanici, pravljici, knjigi. Besedilo, ki je zapisano na škatlici za nek izdelek, skratka vse, kar nas obkroža. Zatorej je izjemnega pomena branje in razumevanje prebranega. Vse,

kar bomo prebrali in razumeli, bomo lahko tudi posredovali naprej, se iz tega učili in svoje znanje uporabili.

Zavedamo se, da je bralna pismenost pomemben dejavnik, ki ga je potrebno razvijati, zato smo tudi v Osnovni šoli Kapela dali velik poudarek te vseživljenjski kompetenci. Ob projektu Comenius-Izboljšanje bralnih in matematičnih kompetenc smo izvedli različne šolske projekte, v katerih dajemo poudarek branju in razumevanju.

Analize so pokazale, da učenci že v času šolanja premalo berejo. Pomembno je, da jih učitelji in tudi starši spodbujamo k branju ter se z njimi o prebranem tudi pogovarjamo. Za izboljšanje bralne pismenosti uporabljamo različne metode, ki spodbujajo branje ter razumevanje, tvorbo in uporabo teh besedil. Učenci spoznavajo neznane književna besedila iz mladinskih del ter jezikovna besedila iz različnih virov, kot so poljudnoznanstveni periodika, priročniki, spletne strani ... Učenci razvijajo pomen pismenosti tudi s sodelovalnim učenjem, formativnim spremljanjem učencev, z igranjem vlog, govornimi nastopi, dramatizacijo, s pisanjem različnih besedilnih vrst, ki jih bodo spremljale skozi življenje v družini, šoli in v družbi. Pomembno pa je tudi, da jih pri izbiranju književnih del spodbujamo vzgojitelji, učitelji in starši, saj kakovostna besedila razvijajo temeljne vrednote, ki so pomembne za življenje in doživljanje sveta v njih in okrog njih.

Alenka Kozar

NOV EVROPSKI PROJEKT NA OŠ KAPELA: RAZVIJANJE BRALNE IN MATEMATIČNE PISMENOSTI

Naša šola je že drugič vključena v projekt Comenius šolska partnerstva, tokrat za obdobje od septembra 2010 do julija 2012. S partnerskimi šolami iz Norveške, Danske, Nemčije in Romunije smo se povezali v skupen projekt z naslovom »Izboljšanje bralne in matematične pismenosti«. Projekt je usmerjen v izboljšanje pristopov poučevanja na področju razvijanja bralne in matematične pismenosti, razvijanja boljših učnih strategij učencev, spodbujanja medkulturnega zavedanja med učenci in učitelji, razvijanja šolske strategije za izboljšanje bralne in matematične pismenosti, izhajajoč iz dobre prakse vseh partnerskih držav, dolgoročno doseganje boljših učnih rezultatov učencev.

V evropski projekt Comenius je bila naša šola že vključena v letih 2007–2009 (projekt je nosil naslov »Evropske zgodbe«). V tem obdobju smo spoznali številne pozitivne plati vključevanja v mednarodne projekte in pridobili tudi dragocene izkušnje s postopki in z izpolnjevanjem dokumentacije. Tako smo se kljub pomislekom, da nam zaradi velike konkurence znova ne bo uspelo pridobiti sredstev, odločili, da ponovno prijavimo projekt Comenius. Pot do potrditve projekta ni bila enostavna, saj smo morali najprej priti v ožji izbor izmed 70-ih zainteresiranih evropskih šol, nato pa s šolami, ki jih je izbrala Norveška, koordinatorska država, uspešno izpolniti prijavnico. Ko nam je oboje uspelo in je vmes (februarja 2010) ravnateljica odpotovala na pripravljalni obisk na Norveško, je bilo potrebno samo še počakati do junija, ko smo izvedeli, da je naš projekt potrjen in smo zanj pridobili zelena sredstva.

Projekt »Izboljšanje bralne in matematične pismenosti« je usmerjen v delo učitelja in s tem v njegov profesionalni in osebnostni razvoj. Največjo vlogo pri dosegu tega cilja igrajo mobilnosti, ki pripomorejo k temu, da se šole s tem, ko delijo izkušnje, ki jih imajo z uspešnimi učnimi pristopi, medsebojno bogatijo. Najpomembnejši vidik vsake mobilnosti sta tako spremljanje pouka in sprotna evalvacija po posameznih delavnicah (učnih urah), ki ji sledi še evalvacija znotraj posameznih držav in še skupna, dnevna ter končna evalvacija. Do sedaj smo izvedli dve mobilnosti, na Danskem in pri nas, trenutno pa smo v pričakovanju tretje mobilnosti, ki bo konec maja v Nemčiji, ter še dveh, ki bosta v novem šolskem letu, v Romuniji in na Norveškem.

Mobilnosti so zelo delovno naravnane, čeprav so zaradi komunikacije v angleškem jeziku že same po sebi izziv vsakemu udeležencu.

Dejavnosti potekajo tudi med mobilnostmi in so (bile) naslednje:

Sodelovanje koordinatorjev in učiteljev v fronterju, neke vrste spletni učilnici, ki služi za izmenjavo mnenj in materialov. Vse šole so opravile testiranje učencev na področju bralne in matematične pismenosti, z namenom ugotoviti začetno stanje. Sodelujoče šole v vmesnem času objavljajo posebne okrožnice, v katerih predstavljajo delo šol na področju razvijanja bralne in matematične pismenosti.

Prevajanje pri pouku materinščine; metodo je tujim učiteljem na mobilnosti na OŠ Kapela predstavila učiteljica Živana Safran.

Dopisovanje učencev v angleščini, 4.–7. razreda. V mesecu aprilu so vse šole izvedle t. i. dneve pismenosti; pri nas smo jih poimenovali Bralni teden.

Obeležitev Comenius dni ipd.

Konec septembra (21.–25.) 2010 je potekala prva mobilnost na Danskem, katere smo se udeležile ravnateljica mag. Anastazija Avsec in učiteljice Angela Stajniko, Bernarda Roudi, Lucija Kret in Vesna Ketiš.

Na danski šoli v mestecu Tølløse so nam učitelji pokazali, kako v razredu učinkovito uporabljajo metodo sodelovalnega učenja, uporabo interaktivnih matematičnih metod pri matematiki, uporabo GPS in mobilnih telefonov pri pouku, kako s pomočjo računalniškega programa učijo učence z disleksijo, knjižnico, ki predstavlja učni center.

1.–5. februarja 2011 je potekala druga mobilnost; gostiteljica je bila OŠ Kapela. Tuji gostje so prisostvovali pouku v 11-ih različnih delavnicah, ki so vključevale učence 1.–8. razreda. Te delavnice so bile naslednje:

Utrjevanje in samopreverjanje pri pouku matematike (Tatjana Perša, 1. r.)
Razvijanje ključnih zmožnosti v kombinirani učni uri (MAT in ŠVZ, Tina Klemenčič, 3. r.)
Aktivne učne oblike pri pouku matematike (Nina G. Meško, 4. a.)
Sodelovalno učenje pri pouku slovenščine (Lucija Kret, 4. b.)
Diferenciacija pri pouku slovenščine (Helena Hedžet, 5. a.)
Formativno spremljanje pri pouku slovenščine (Živana Safran, 6. r.)
Ustvarjalno pisanje pri pouku slovenščine (Alenka Kozar, 8. r.)
Učenje skozi igro pri naravoslovju (Angela Stajniko, 6. r.)
Uporaba matematike v vsakdanjem življenju (Marija Andrejč, 7. r.)
Bibliopedagoška ura (Bernarda Roudi in Nenad Dolgov, 6. r.)
Delo z nadarjenimi učenci (Andreja Strmšek, 5. r.)

Poleg dopoldanskih delavnic so potekale delavnice in predstavitve tudi v popoldanskem času. Ravnateljica mag. Anastazija Avsec je predstavila slovenski šolski sistem, Živana Safran je pripravila dve uri trajajočo delavnico, s katero je predstavila metodo prevajanja pri pouku materinščine, Andreja

Strmšek je spregovorila o učencih s posebnimi potrebami, Tatjana Perša pa je pripravila predstavitev na temo opismenjevanje v prvem triletnju.

Svetovalna delavka Andreja Strmšek je o tem, kako je doživela obisk tujih učiteljev, zapisala naslednje:

„Ob izvedbi delavnice z nadarjenimi učenci in predstavitvi dela z otroki s posebnimi potrebami sem ponovno začutila, kako dragocena je izmenjava izkušenj s strokovnjaki s področja šolstva iz drugih evropskih držav. Gostje so pokazali iskreno zanimanje za naše pristope pri delu z otroki s posebnimi potrebami in nam v večini sporočali, da si tudi sami želijo, da bi v njihovih izobraževalnih sistemih namenili več pozornosti skrbi za osebni in socialni razvoj nadarjenih učencev.”

Učiteljica slovenščine Alenka Kozar pa je zapisala takole:

„Zame je bila ta mobilnost izjemna izkušnja. Prvič v svoji karieri sem v razredu gostila toliko učiteljev. Vtis imam, da so bili učitelji navdušeni, oblika dela v spletni učilnici se jim je zdela zanimiva. Učenci so bili sproščeni, aktivni in navdušeni nad takimi oblikami dela.”

Gostujoči učitelji in ravnatelji (21) so bili nad aktivnostmi navdušeni. Všeč jim je bila tudi ekskurzija v našo prestolnico, kjer so si ogledali ljubljanski grad, na centru za mobilnosti in evropske programe (Cmepiusu) pa so predstavili svoje šole in spregovorili o projektu. O mobilnosti na OŠ Kapela so gostje na zaključni evalvaciji povedali, da:

- so doživeli nadvse lep sprejem;
- je bila organizacija mobilnosti odlična;
- je bil pouk, ki so ga spremljali, sodoben, šola pa v tem pogledu moderna;
- so bili učenci pri pouku zelo motivirani;
- med učenci in učitelji vladajo lepi odnosi;
- bodo s seboj domov 'odnesli' veliko lepih vtisov ter novega znanja in izkušenj.

Njihova mnenja nam dajo vedeti, da naš trud še zdaleč ni bil zaman. Ker v tem projektu bolj kot zunanji blišč primerjamo in delimo izkušnje, ki jih imamo s sodobnimi metodami pouka, in ker se znotraj projekta ne pogovarjamo toliko o opremljenosti prostorov in o velikosti šol kot o uspešnih metodah dela, o motivaciji učencev, o sodobnem pouku, se zares nimamo česa sramovati.

**Vesna Ketiš, koordinatorica projekta
Comenius na OŠ Kapela**

GLASBENA ŠOLA GORNJA RADGONA

Glasbena šola Gornja Radgona je samostojni, javni, glasbeni vzgojno-izobraževalni zavod. Ustanovljena je bila leta 1950. Glasbena šola se je po kakovosti in ponudbi poučevanja glasbenih instrumentov, med katerimi ne manjkajo tudi ljudska glasbila, kot sta diatonična harmonika in citre, po ponudbi petja, plesa – baleta, šolskih orkestrrov, zbora, uspešno uveljavila v državnem in mednarodnem prostoru. V tem šolskem letu je v zavod vpisanih 335 učencev, kar predstavlja 28 % vključenost vseh osnovnošolskih otrok v glasbeno izobraževanje v celi UE. Glede na to, da je državno povprečje med 12–14 %, lahko trdim, da so občani izredno zainteresirani za glasbeno izobraževanje pri nas.

V večini pouk poteka na matični šoli v Gornji Radgoni, deloma poteka tudi na dislociranih oddelkih v Radencih (klavir, kitara) in na Kapeli (diatonična harmonika). Vpisani učenci iz občin Gornja Radgona, Radenci, Sveti Jurij ob Ščavnici in Apače obiskujejo individualni in skupinski pouk ter uspešno predstavljajo svoje znanje na raznih nastopih v dvorani šole in izven nje. Že četrto leto uspešno izvajamo tudi pouk plesa – baleta. Za balet se iz leta v leto povečuje zanimanje, tako da je letos vpisanih že kar 56 baletk.

Glasbena šola se trudi, da bi čim več učencem zagotovila udeležbo na raznih nastopih in koncertih izven šole, revijah glasbenih šol ter na državnih in mednarodnih tekmovanjih. Seveda tukaj ne smemo pozabiti omeniti vseh zaposlenih, ki so odlični glasbeniki ter izvrstni pedagogi in z veseljem pomagajo učencem na njihovi glasbeni poti ter se zavedajo pomembnosti kakovostnega učenja. Zaposleni ne dajejo poudarka samo na izobraževanje učencev, temveč tudi na vzgajanje le-teh, kar pa je v današnjem času izredno